

1

Ocenianie kształtujące

Ocenianie kształtujące w nowej podstawie programowej

Rozporządzenie o ocenianiu

Ocenianie wewnętrzne ma na celu:

- 1) Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz postępach w tym zakresie;
- 2) Udzielaniu uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- 3) Motywowaniu ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- 4) Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
- 5) Umożliwia nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

- Cele zwarte w rozporządzeniu są naprawdę bardzo dobre. Ale czy ocenianie stopniami ma szansę je wypełnić?
- Które z tych celów są do spełnienia przy pomocy stosowania stopni?
- Analiza celów zawartych w rozporządzeniu wskazuje wyraźną potrzebę oceniania, które pomoże uczniowi się uczyć, a nie tylko podsumuje numerycznie jego wiedzę.

Definicja

Ocenianie kształtujące to częste, interaktywne ocenianie postępów ucznia i uzyskanego przez niego zrozumienia materiału, tak by móc określić, jak uczeń ma się dalej uczyć i jak najlepiej go nauczać.

Raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

Z definicji można wyczytać, że ocenianie kształtujące powinno być stosowane systematycznie, poprzez osobiste, wielokrotne przekazywanie przez nauczyciela informacji uczniowi.

Informacje powinny odnosić się do kolejnych etapów nauki ucznia i wskazywać mu dalszą drogę uczenia się.

Informacja ta jest przekazywana nie jako podsumowanie, ale towarzyszy i wspomaga proces uczenia się ucznia.

6 PODSTAWA PROGRAMOWA Z KOMENTARZAMI” MEN 2009 „O potrzebie reformy programowej kształcenia ogólnego”

- **JAK POPRZEZ OCENIANIE SKUTECZNIE MOTYWOWAĆ UCZNIÓW?**

Podstawa programowa formułuje wymagania edukacyjne wobec uczniów kończących kolejne etapy kształcenia.

Każdy uczeń jest oceniany na co dzień, w trakcie całego roku szkolnego przez swoich nauczycieli. **Właściwie stosowana bieżąca ocena uzyskiwanych postępów pomaga uczniowi się uczyć, gdyż jest formą informacji zwrotnej przekazywanej mu przez nauczyciela.** Powinna ona informować ucznia o tym, co zrobił dobrze, co i w jaki sposób powinien jeszcze poprawić oraz jak ma dalej pracować. Taka informacja zwrotna daje uczniom możliwość racjonalnego kształtowania własnej strategii uczenia się, a zatem także poczucie odpowiedzialności za swoje osiągnięcia.

Ocenianie bieżące powinno być poprzedzone przekazaniem uczniowi kryteriów oceniania, czyli informacji, co będzie podlegało ocenie i w jaki sposób ocenianie będzie prowadzone.

Tekst do wstępu przed podstawą programową do każdego przedmiotu autorstwa

Ministra Zbigniewa Marciniaka (strony: 11 i 12)

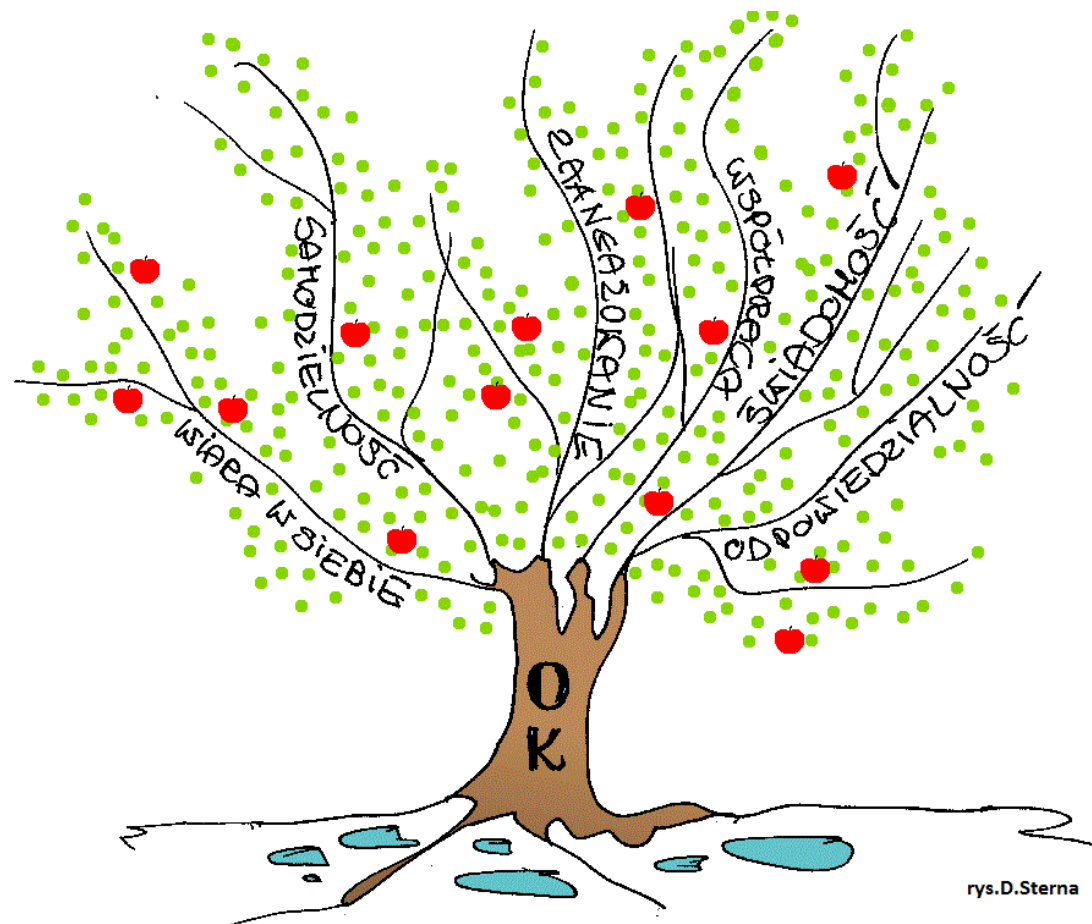
Podstawa programowa oznacza:

- precyzyjne wymagania
- większą autonomię dotyczącą doboru środków

Ocenianie w procesie nauczania, służy określeniu:

- na jakim etapie w realizacji założonych celów edukacyjnych są nauczyciele i ich uczniowie?
- dokąd powinni zmierzać?
- jakie działania będą temu najbardziej sprzyjać?

Ocenianie Kształujące

PREKURSORY OK

❖ Wielka Brytania

❖ Stany Zjednoczone

Ocenianie kształtujące wprowadza się w następujących krajach:

- Australii

- Nowej Zelandii

- Kanadzie

- Stanach Zjednoczonych

- Danii

- Szkocji

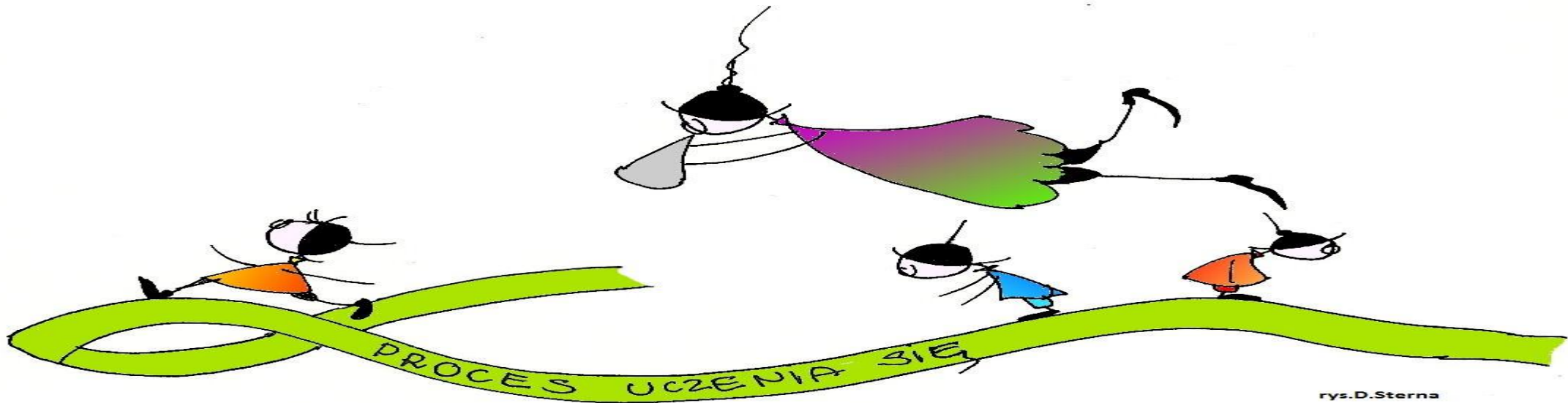
- Finlandii

- Polsce

- Włoszech

- Jakie warunki stworzyć, żeby uczeń uczył się?
- Jakie działania podjąć, by te warunki zaistniały?
- Jak sprawić, by uczeń poczuł się odpowiedzialny za własne uczenie się?

„Więcej wolności w organizacji pracy szkół oraz
więcej odpowiedzialności za precyzyjniej
opisane efekty końcowe to podstawowe idee
wchodzących zmian”

Co mówią badania i raporty?

Ocenianie kształtujące skutecznie przygotowuje młodych ludzi do uczenia się przez całe życie oraz przynosi efekty w pracy z uczniami mającymi trudności w uczeniu się.

13

Pytanie kluczowe:

Co zrobić, aby uczniowie w naszej szkole uczyli się skutecznie, pożytecznie i z przyjemnością?

Ocenianie kształtujące

Ocenianie kształtujące polega na pozyskiwaniu przez nauczyciela i ucznia w trakcie nauczania informacji, które pozwolą rozpoznać, jak przebiega proces uczenia się, aby:

- Nauczyciel modyfikował dalsze nauczanie
- Uczeń otrzymywał informację zwrotną pomagającą mu się uczyć.

15 STRATEGIE OCENIANIA KSZTAŁTUJACEGO

- I. Określanie i wyjaśnianie uczniom celów uczenia się i kryteriów sukcesu.
- II. Organizowanie w klasie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, dających informacje, czy i jak uczniowie się uczą.
- III. Udzielanie uczniom takich informacji zwrotnych, które umożliwiają ich widoczny postęp.
- IV. Umożliwianie uczniom, by korzystali wzajemnie ze swojej wiedzy i umiejętności.
- V. Wspomaganie uczniów, by stali się autorami, podmiotami, „właścicielami” procesu własnego uczenia się.

Związek idei nauczania z OK

Idee

- Każdy jest odpowiedzialny za własne uczenie się →
- Zainteresowanie sprzyja uczeniu się →
- Pytanie uczniów służy przede wszystkim uczeniu się →
- Uczymy się na błędach i dzięki błędom →
- Uczymy się efektywnie dzięki współpracy a nie rywalizacji →
- Jeśli potrafię sam siebie ocenić, to wiem, jak się uczyć samodzielnie →
- Uczymy się wówczas, gdy jesteśmy zaangażowani →
- Nowa wiedza jest przyswajana dzięki jej powiązaniu z już posiadaną →

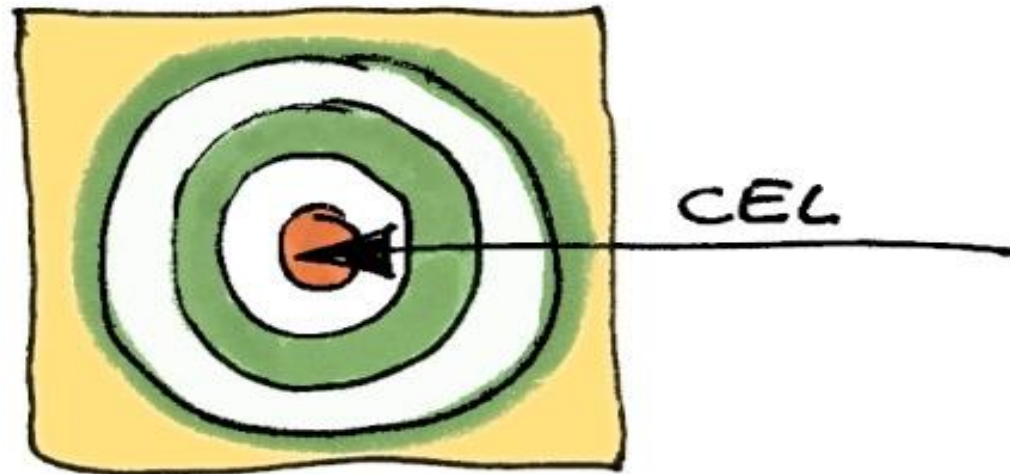
Elementy OK

- Cele lekcji i nacobezu
- Pytanie kluczowe
- Techniki zadawania pytań
- Informacja zwrotna
- Ocena koleżeńska
- Samoocena
- Odpowiedni dobór zadań
- Wykorzystanie wiedzy i doświadczeń pozaszkolnych uczniów

17

Pierwsza strategia OK

- Określanie i wyjaśnianie uczniom celów uczenia się i kryteriów sukcesu.

Jeśli uczeń wie, jaki jest cel lekcji,
staje się bardziej odpowiedzialny
za swoje uczenie się

19 Planując lekcję muszę zadać sobie pytanie:

- Po co tego uczyć moich uczniów?
- Do czego to się im przyda?
- Jak to wykorzystają w przyszłości?
- Co będą umieć po mojej lekcji?
- Co będą pamiętać z tej lekcji za kilka lat?

Nauczyciel sam powinien być przekonany, że warto tego uczyć.

Twoi uczniowie muszą wiedzieć, dokąd zmierzają

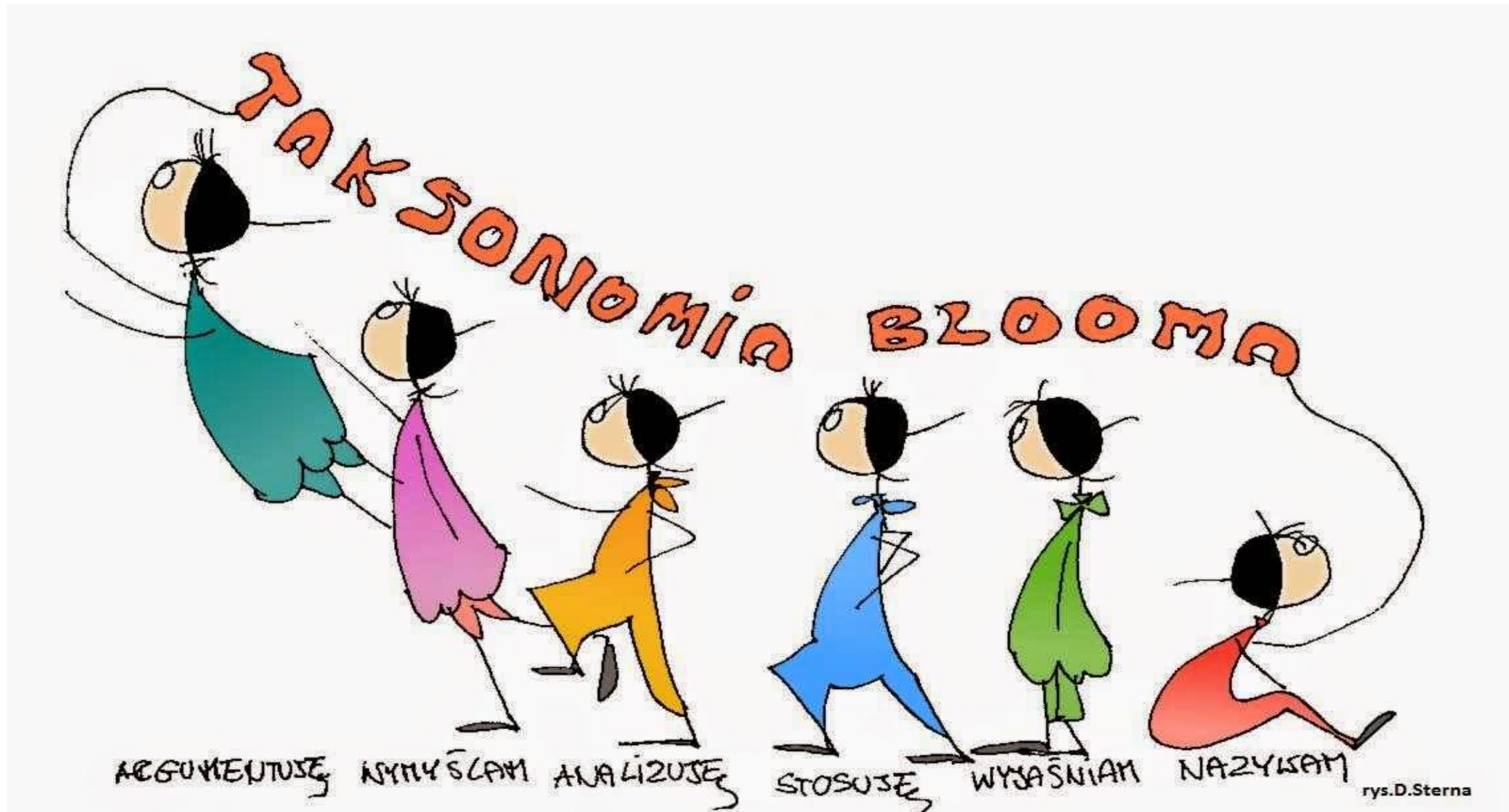
Przykłady sformułowanych celów lekcji

(w języku zrozumiałym dla ucznia)

Cele w języku zrozumiałym dla ucznia nie są łatwym zadaniem dla nauczycieli

PRZYKŁADY formułowania celów:

poprawnie	niewłaściwie
Będiesz umiał w tekście wskazać przykład apostrofy	Poznasz pojęcie –apostrofa
Będiesz umiał w zdaniu określić jego części	Dokonasz rozbioru logicznego i gramatycznego zdania
<u>Będe</u> umiał rozpoznawać i opisywać formy antagonistycznego współżycia organizmów	Poznanie form antagonistycznego współżycia organizmów

23 W doborze celów pomogą nam pytania:

- Który z celów jest dla nas najistotniejszy w tym temacie?
- Na czym mi najbardziej zależy?
- Któremu z nich będzie rzeczywiście poświęcona cała lekcja?
- Co będzie potrzebne uczniom do następnej lekcji?
- Które cele tylko wspomogą osiągnięcie celu głównego?
- Czy zdążę zrealizować wszystkie cele w ciągu 35 minut?

24 Jak sprawdzić, czy cele zostały osiągnięte?

- **Technika zdań podsumowujących**

Dziś nauczyłem się ...

Zrozumiałem, że ...

Przypomniałem sobie, że ...

Zaskoczyło mnie, że

Osiągnąłem założony cel, gdyż...

lub inne.

- **Krzyżówka na zakończenie lekcji lub pytanie odnoszące się do tematu, porządkujące wiedzę uczniów na omówiony temat**
- **Rozmowa w parach:**
Co było najważniejsze na lekcji? (zwrócenie uwagi na to, żeby uczniowie skupili się na celach)
- **Metoda „świateł drogowych”** do każdego celu
- **Metoda „kieszeń i szuflada”**
- **Pytania do tematu, czyli „Czego chciałbym jeszcze dowiedzieć się na ten temat?”**
- **Zamiast zadania podsumowującego pytania podsumowujące**
(O co można zapytać człowieka, który posiadał taką wiedzę jak my?
Na jakie pytanie mógłby nam odpowiedzieć?)

Uczniowie powinni wyjść
z lekcji z pełną
świadomością czego się
nauczyli

